

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKÓW ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

Nr

11358

1. Obiekt

MAŁE KOSZARY KAWALERII - STAJNIA

1254/2

2. Czas powstania

1872 - 1873

3. Miejscowość

LUBIN

11. Zdjęcia, rzut, sytuacja, orientacja

4. Adres

50-300 Lubin, ul. Gen. J. Bema 8

nr ewidencyjny działki : 22 obręb 5 (AM 1)

nr księgi wieczystej.....

5. Przynależność administracyjna

województwo dolnośląskie

powiat Lubin

gmina Lubin

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Lieba, Loby, Loben, 1310 Lubyin, Lueben, Lubin

7. Przynależność administracyjna przed 01.01.1999

Województwo legnickie

Gmina Lubin

8. Właściciel i jego adres

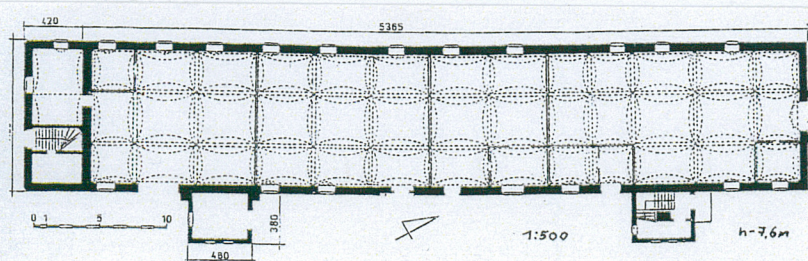
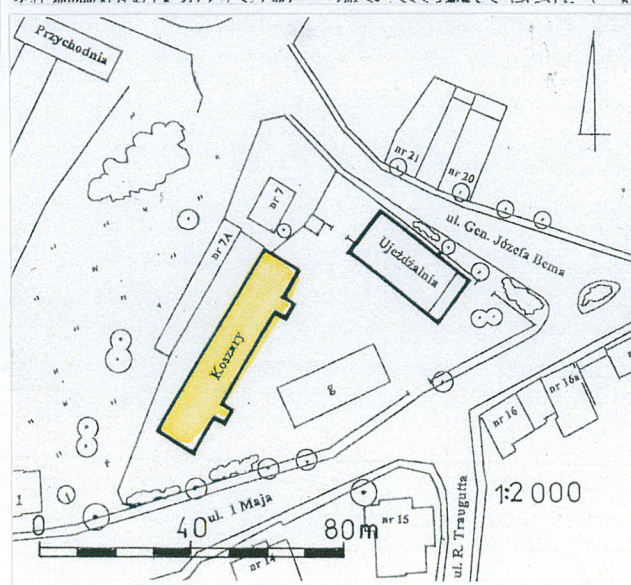
SPOŁEM, Lubin, ul. Gen. J. Bema 8

9. Użytkownik i jego adres

SPOŁEM, Lubin, ul. Gen. J. Bema
GREINPLAST Chemia Budowlana,
Lubin, ul. Gen. J. Bema 8

10. Rejestr zabytków

A/5443 z 15.11.2011



Wzmianki o stacjonowaniu w Lubinie różnych formacji wojskowych, pochodzą z XVIIw. Byli to muszkietierowie, kirasjerzy, ułani, żołnierze Fryderyka II, które opuściły miasto po drugiej wojnie śląskiej. W 1810r., do Lubina powrócił trzeci szwadron 2 śląskiego pułku huzarów, liczący 104 osoby. Ponieważ dotąd nie wybudowano dla garnizonu koszar, żołnierze i konie, stacjonowali w różnych domach i stajniach. Z czasem garnizon powiększył się o pułk huzarów i pułk ułanów. Miasto musiało więc podjąć budowę siedziby dla wojska. Pierwszą inwestycją był szpital garnizonowy (1819), potem magazyn żywności (1824). W latach 3—tych w miejscu ułanów, stacjonowali kirasjerzy a od 1849r., dragoni. W pobliżu strzelnicy, wzniesiono stajnię i ujeżdżalnię. Były to tzw. Małe lub Stare Koszary (Kleine/Alte Kaserne), który powstały w latach 1872-73. Budynki zostały wzniesione w stylu historyzującym, z elementami romańskimi. Nie wiadomo dokładnie, kiedy powstała dobudówka, sądząc jednak po konstrukcji- pod koniec XIXw.

Po wybudowaniu nowych koszar, zwanych od nazwiska komendanta Bredow- Kaserne, w latach 1889- 1908 i w I. 30-tych XXw., Małe Koszary straciły swoją funkcję. Ujeżdżalnia stała się salą sportową dla pobliskiej szkoły. W koszarach natomiast, zainstalowały się różne firmy, m.in. wytwórnia koszy K. Schlafge czy F. Konetzego (1918r.).

SYTUACJA: Lubin położony jest na terenie płaskim, 23 km na północ od Legnicy. Zespół koszarowy, na który pierwotnie składało się 5 budynków, usytuowany jest na południowy zachód od ośrodka staromiejskiego, w rozwidleniu ulic: Strzeleckiej/ Schuetzen strasie (ob. J. Bema) i Chojnowskiej/ Haynauerstrasse (ob. 1 Maja). Do dziś zachowały się 4 budynki, w tym jeden w ruinie. Po współczesnej parcelacji, w rękach jednego właściciela pozostały budynki stajni i ujeżdżalni. Na terenie posesji znajduje się współczesny pawilon- magazyn. Budynki usytuowane są w stosunku do siebie pod kątem prostym. Od południa i zachodu posesja ogrodzona jest współczesnym ogrodzeniem z siatki.

MATERIAŁ, KONSTRUKCJA, TECHNIKA: cokoł kamienny z granitu, ściany murowane z cegły, nietynkowane. Detale architektoniczne z cegły i ceramiczne (gzymsy podokienne, obwódki szczytów).

WIĘŻBA DACHOWA: mieszana, płatwiowo- stolcowa, z dwoma rzędami stolców, w co czwartym wiązarze dwuwieszarowa.

SKLEPIENIA I STROPY: w stajni trzyprzęsłowe sklepienie żaglaste, wsparte na żeliwnych kolumnach o skrzydełkowych kapitelach i przyściennych pilastrach, na gurtach o wykroju koszowym; w dobudówce sklepienie odcinkowe na belkach stalowych; na piętrze stropy płaskie, drewniane, z podsufitką, w sali gł. podciągi.

POKRYCIE DACHU: dachówka- karpiówka podwójnie w koronkę; dotyczy to także ryzalitów; dobudówka kryta dachem płaskim (papa). Dziewięć przewodów kominowych.

POSADZKI, PODŁOGI: współczesne; w części stajni zachowane oryginalne płytki betonowe, kwadratowe, z kwadratowym wgłębieniem w środku.

SCHODY: trójbiegowe, w ryzalicie północnym, ze współczesną okładziną (lastrico) i drewnianą balustradą; oryginalne w dobudówce zachodniej, drewniane, zabiegowe, z drewnianym, profilowanym pochwytem.

OTWORY: oryginalne otwory okienne zamknięte łukiem odcinkowym (stajnia), ze ślusarką uchylną, wielopolową; współczesne otwory: prostokątne wrota w miejscach okien, powiększone otwory okienne.

W partii I p. okna prostokątne, zamknięte łukiem odcinkowym, ze stolarką w większości oryginalną, krosnową i skrzynkową, z oryginalnymi zawiasami, obertlami i uchwytyami. Stolarka drzwi I p. oryginalna, 1- i 2- skrzydłowa, pełna, płycinowa. Nad niektórymi drzwiami, prostokątne nadświetla.

RZUT: na rzucie wydłużonego prostokąta, 3- nawowy, 13- przęsłowy, z wejściem głównym do stajni od północy, w ścianie szczytowej, z jednoprzęsłową dobudówką od południa. W elewacji wschodniej dwa ryzality (pierwotnie w obu były klatki schodowe). Pierwotnie stajnia jednoprzestrzenna, obecnie zdrobniona współczesnymi podziałami. Pierwsze piętro 2,5- traktowe, z wąskim korytarzem pośrodku, salami żołnierskimi od wschodu i zachodu.

BRYŁA: zwarta, dwukondygnacyjna, niepodpiwniczona, nakryta dachem dwuspadowym, z dwoma tej samej wysokości 2- osiowymi ryzalitami od wschodu, usytuowanymi symetrycznie w trzecich osiach od północy i południa, z dachami jw.; dobudówka dwukondygnacyjna, kryta dachem płaskim, z pełną attyką. Między Pd.- wsch. Ryzalitem a korpusem głównym jeden z kominów przylega do ściany budynku.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
5620 m³	1233 m²	Koszary/ stajnia	Biura, magazyny, warsztaty
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja (po 1945 r.)		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)	
Sądząc po stanie budynków, prace budowlane sprowadzały się do podziału wnętrza i przystosowaniu do nowych funkcji (wielkie otwory drzwiowe w stajni i ujeżdżalni), dodatkowe drzwi w miejscu okien, powiększone otwory okienne (stajnia).		<p>Fundamenty- stan dobry</p> <p>Ściany zewnętrzne- z wieloma ubytkami w partii cokołu i ścian na całej ich wysokości; uszkodzone gzymsy, otwory okienne i drzwiowe</p> <p>Ściany wewnętrzne- w dobrym stanie, współczesne</p> <p>Sklepienia i stropy- stan dobry</p> <p>Konstrukcja dachu- stan dobry</p> <p>Pokrycie dachu- wielokrotnie uzupełniane i naprawiane, obecnie szczelne</p> <p>Wyposażenie- współczesne</p> <p>Instalacje- elektryczna, wodno- kanalizacyjna, odgromowa, etc. w stanie dostatecznym</p>	
		20. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie	
		<p>Przywrócić dawne rozmiary i lokalizację otworów okiennych i drzwiowych;</p> <p>Wymienić pokrycie dachu;</p> <p>Usunąć wtórne podziały wnętrza;</p> <p>Znaleźć właściwą funkcję dla obiektu;</p> <p>Usunąć lub przebudować współczesny pawilon;</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

22. Bibliografia

K. Klose, Beiträge zur Geschichte der Stadt Lueben, Lueben 1924, s. 353- 373

R. Bergner, Typen u. Garnisonen in Schlesien 1740- 1945, s. 131

Der Kreis Lueben, Lueben 1986, s. 54- 56

Lubin. Zarys rozwoju miasta na przestrzeni wieków, praca zbiorowa pod kierunkiem
K. Matwijowskiego, Wrocław- Lubin 1996, s. 112- 114

23. Źródła ikonograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania)

Luebener Heimatblatt 1967, nr 15/16, s. 15

24. Uwagi różne

25. Opracowanie karty ewidencyjnej (data i podpis)

tekst: Leszek Dobrzyniecki, 10 lipca 2011

plany, rysunki: Leszek Dobrzyniecki, 10 lipca 2011

zdjęcia fotograficzne: Leszek Dobrzyniecki, 10 lipca 2011

miejsce przechowywania negatywów :

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego.

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

Wkładka z opisem i rzutem- szt. 1

Wkładki ze zdjęciami- szt. 4

Wkładka z ikonografią- szt. 1

1. Miejscowość LUBIN	5. Obiekt (nazwa jak w karcie) oraz adres MAŁE KOSZARY KAWALERII - STAJNIA	6. Zawartość wkładki OPIS CD.,
2. Gmina LUBIN		
3. Powiat LUBIN		
4. Województwo DOLNOŚLĄSKIE		

ELEWACJE: główna, *wschodnia*, 11- osiowa, niesymetryczna z dwoma 2- osiowymi ryzalitami, dostępna drzwiami w bocznej ścianie ryzalitu, nad nimi współczesny daszek; zamknięta schodkowym gzymsem wieńczącym; w ścianach ryzalitów między kondygnacjami podłużne płyciny, pierwotnie tynkowane ze śladami napisów reklamowych, dotyczących istniejących w koszarach przed II wojną firm *zachodnia* 12- osiowa, symetryczna, bez podziałów i dekoracji, zamknięta jw.; Elewacja *północna*, szczytowa, symetryczna, z wejściem głównym do stajni, ujętym w ceglany portal z daszkiem 2- spadowym, otwór zamknięty łukiem półkolistym.

Drzwi wejściowe: oryginalne, dwuskrzydłowe, pełne, płycinowe (wtórnie obite sklejką), na zawiasach krzyżowych, z nadświetlem wcześniej przeszklonym. W szczycie biforyjne otwory okienne, zamknięte półkoliście. Od *południa* 3- osiowa dobudówka podzielona w poziomie rollwerkowym gzymsem międzykondygnacyjnym i zamknięta kostkowym gzymsem wieńczącym. Frontowa ściana dobudówki ma w parterze 2 osie okienne i drzwiową ujętą w ceglane obramienie, z cienkim, wyłamanym gzymsem nad otworami; okna I p. dobudówki prostokątne, osadzone w płytkich niszach. Szczyt budynku nad dobudówką z biforyjnymi, półkoliście zamkniętymi otworami okiennymi w 2 kondygnacji. Narożniki obu szczytów na poziomie gzymsu wieńczącego ze schodkowo opracowanymi słupkami, daszkami dwuspadowymi, na licu słupka wgłębny krzyż.

WNĘTRZE: mimo wtórnych podziałów, zachowany oryginalny układ wnętrza stajni, sklepionej sklepieniem żaglastym, wspartym na żeliwnych kolumnach, z uchylną ślusarką okienna i fragmentem oryginalnej posadzki. W dobudówce, nakrytej sklepieniem odcinkowym na belkach stalowych mieszczą się obecnie sanitariaty.

WYPOSAŻENIE: niezachowane, jedynie w ścianie szczytowej wschodniej, zachował się żelazny uchwyt na flagę a w ścianach parteru żelazne kółka do wiązania koni.

INSTALACJE: wodno- kanalizacyjna, elektryczna, gazowa, odwadniająca, odgromowa.

1. Miejscowość LUBIN	5. Obiekt (nazwa jak w karcie) oraz adres MAŁE KOSZARY KAWALERII - STAJNIA	6. Zawartość wkładki FOTOGRAFIE
2. Gmina LUBIN		
3. Powiat LUBIN		
4. Województwo DOLNOŚLĄSKIE		



1



2

Wkładkę założył: (data i podpis)

10.07.2011 *[Signature]*



3



4



5

1. Miejscowość LUBIN

2. Gmina LUBIN

3. Powiat LUBIN

4. Województwo DOLNOŚLĄSKIE

5. Obiekt (nazwa jak w karcie) oraz adres

MAŁE KOSZARY KAWALERII - STAJNIA

6. Zawartość wkładki

FOTOGRAFIE



6

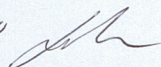


7



8

Wkładkę założył: (data i podpis)

10.07.2004 



9



11



10

1. Miejscowość LUBIN	5. Obiekt (nazwa jak w karcie) oraz adres MAŁE KOSZARY KAWALERII - STAJNIA	6. Zawartość wkładki FOTOGRAFIE
2. Gmina LUBIN		
3. Powiat LUBIN		
4. Województwo DOLNOŚLĄSKIE		



12



13

Wkładkę założył: (data i podpis)

10.07.2011 *sh*



14



15



16



17

1. Miejscowość LUBIN	5. Obiekt (nazwa jak w karcie) oraz adres MAŁE KOSZARY KAWALERII - STAJNIA	6. Zawartość wkładki FOTOGRAFIE
2. Gmina LUBIN		
3. Powiat LUBIN		
4. Województwo DOLNOŚLĄSKIE		



18



19



20

Wkładkę założył: (data i podpis)

10.02.2011



21

1. Elewacja północno- wschodnia
2. Część elewacji zachodniej
3. Elewacja południowa
4. Portal w elewacji północnej
5. Fragment elewacji wsch.- widoczny napis niem.
6. Okna I p. w w elewacji wschodniej
7. Słupek w ścianie wsch. przy dobudówce
8. Żelazne kółko do wiązania koni w ścianie wsch.
9. Sklepienie stajni
10. Kolumna żeliwna
11. Oryginalna posadzka stajni
12. Sklepienie dobudówki
13. Klatka schodowa w ryzalicie pn.- wsch.
14. Klatka schodowa w dobudówce
15. Jw. fragment biegu schodów
16. Korytarz I piętra
17. Główna sala I piętra w części pn.
18. Drzwi na klatkę schodową dobudówki
19. Drzwi do jednego z pomieszczeń I p.
20. Nadświetle drzwi I p.
21. Nadświetle drzwi I p.
22. Oryginalne okno I p.
23. Wieżba dachowa – widok w kierunku pn.
24. Jw. szereg wiązania



22

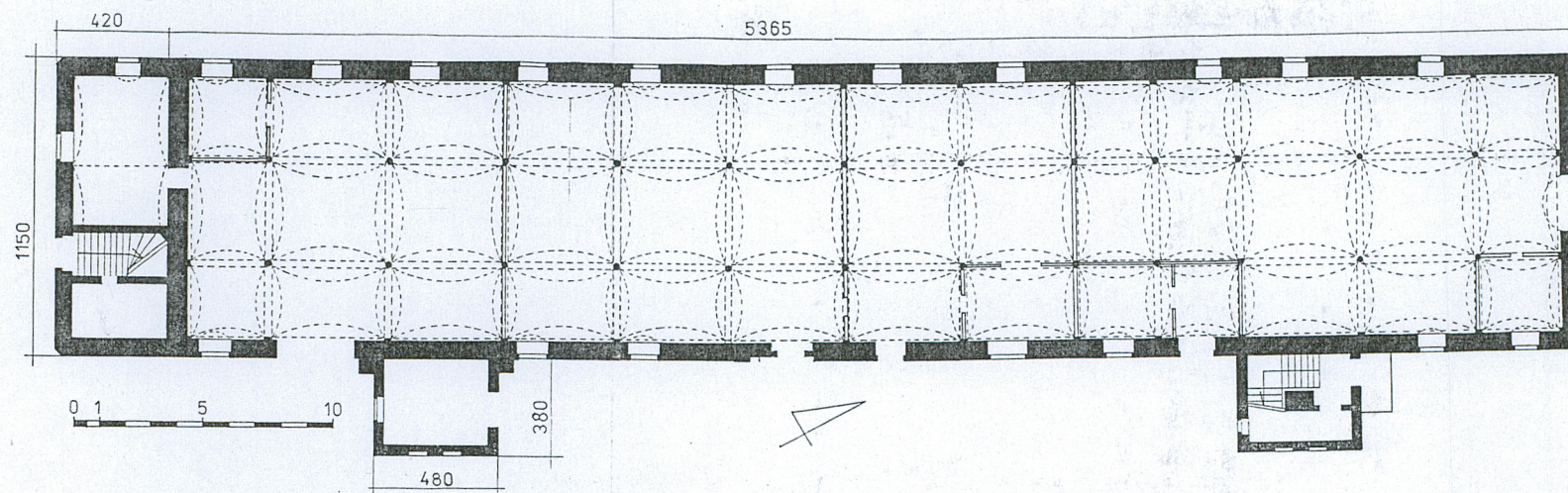


23



24

1. Miejscowość LUBIN	5. Obiekt (nazwa jak w karcie) oraz adres MAŁE KOSZARY KAWALERII - STAJNIA	6. Zawartość wkładki RZUT, IKONOGRAFIA
2. Gmina LUBIN		
3. Powiat LUBIN		
4. Województwo DOLNOŚLĄSKIE		



Wkładkę założył: (data i podpis)

10.07.2011

Plan miasta z 1930r., ze zbioru archiwalnych map, zamieszczonych na stronie internetowej: lueben-damals.de

Wzór KOBiDZ 2008 r.



Zdjęcie koszar z 1930r., znajdujące się w zbiorze zdjęć archiwalnych, zamieszczonych na stronie internetowej: lueben-damals.de